

Program Wychowawczo- Profilaktyczny
Szkoły Podstawowej nr 16 im. Janusza Korczaka
w Rudzie Śląskiej, opracowany na rok 2020/21

„Wychowanie dziecka to nie miła zabawa, a zadanie, w które trzeba włożyć wysiłek bezsennych nocy, kapitał ciężkich przeżyć i wiele myśli...”

Janusz Korczak

Sylwetka absolwenta

1. Uwarunkowania formalno – prawne.

Opracowując profil absolwenta Szkoły Podstawowej nr 16 im. Janusza Korczaka, niezbędnym elementem jest zapoznanie się z podstawami prawnymi regulującymi istotę działań wychowawczych i zobowiązania wychowawców wobec wychowanków.

Działania wychowawcze i profilaktyczne szkoły opierają się zatem na wiodących w tym zakresie dokumentach:

- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (art.48.ust.1, art. .53 ust 3, art.72 ust 1);
- Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka;
- Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych;
- Konwencji o Prawach Dziecka z dnia 20.11.1989r. (Dz.U. z 23.12.1991r. Nr 120, poz. 526 z późniejszymi zmianami, Dz.U. z 11.02 2000r);
- Ustawie o Systemie Oświaty z dnia 07.09.1991r (tekst jedn. Dz. U. z 2016r. poz. 1943 z późniejszymi zmianami);
- Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356);
- Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249);
- Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach;
- Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 października 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach;
- Ustawie z dnia 14 grudnia 2017r. – prawo oświatowe (Dz. U. z 2017r., poz. 59);
- Karcie Nauczyciela;
- Programach profilaktycznych; w tym na programie Szkoły Promującej Zdrowie;
- Podstawowymi kierunkami realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2020/2021

- Statucie Szkoły.

Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej.

Wspieranie w rozwoju w **sferze fizycznej** będzie się dokonywało poprzez: promowanie aktywności fizycznej, aktywne spędzenia czasu wolnego, uwrażliwianie uczniów na konieczność dbania o stan zdrowia, rozwijanie nawyków higienicznych, akcje profilaktyczne przeciwdziałające problemom uzależnienia.

Sfera emocjonalna wspierana będzie poprzez: udzielanie uczniom wsparcia psychologiczno – pedagogicznego z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, działania wzmacniające poczucie bezpieczeństwa, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, ryzykownych i konfliktowych, kształtowanie zachowań asertywnych i empatycznych.

Sfera intelektualna będzie wzmacniana poprzez: działania rozwijające motywację do podejmowania aktywności poznawczej, rozwijania na lekcjach oraz innych zajęciach umiejętności kluczowych uczniów na różnych etapach edukacyjnych, akcje, wycieczki przedmiotowe, rozwój samopoznania, identyfikację zasobów własnych uczniów, kształtowanie przekonań o sensowności podejmowania nauki i zdobycia kwalifikacji zawodowych, przygotowanie do podejmowania optymalnych decyzji życiowych.

Wspieranie uczniów w obszarze **sfery duchowej** będzie odbywało się poprzez: kształtowanie szacunku do autorytetów, wychowanie do wartości, rozwijanie postaw tolerancji dla innych przekonań i postaw, kształtowanie postaw patriotycznych, miłości do ojczyzny, kultywowanie tradycji, poszanowanie historii i kultury regionu, propagowanie systemu wartości zgodnego z obowiązującymi normami prawnymi.

Rozwój **sfery społecznej** uczniów będzie się odbywał poprzez: przygotowanie do podejmowania i pełnienia ról społecznych i obywatelskich, dążenie do uzyskania wysokiego poziomu kultury osobistej, bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowych, rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska, współpracę z instytucjami i partnerami społecznymi oraz naukę respektowania podstawowych norm społecznych.

Wyżej wymienione działania będą wzmacniane i uzupełniane poprzez aktywność środowiska szkolnego w obszarze profilaktyki uczniów. Aktywność ta będzie ukierunkowana na osiągnięcie pełnej dojrzałości w **sferze fizycznej, psychicznej, społecznej i aksjologicznej.**

1. Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- a. Współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów;
- b. Kształtowanie hierarchii systemu wartości;
- c. Respektowanie podstawowych norm społecznych;
- d. Wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;
- e. Kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole;
- f. Doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami;
- g. Wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli, wychowawców oraz rodziców;
- h. Rozwijanie i wspieranie działalności wolontarystycznej oraz zaangażowanie w działalność podmiotów, o których mowa w art., 2a ust.1 oraz art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1992 o systemie oświaty (Dz.U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm. 2), zwanej dalej „Ustawą o systemie oświaty” .;
- i. Wychowaniu do wartości i kształtowaniu postaw;
- j. Wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

2. Działalność profilaktyczna obejmuje w szczególności:

- a. Informowanie na temat warunków zdrowego życia i występujących zagrożeń;
- b. Kształtowanie prozdrowotnych wzorców;
- c. Kształtowanie umiejętności intrapersonalnych (samoocena, motywacja, kontrola i rozumienie emocji) oraz budowanie relacji interpersonalnych;
- d. Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów;
- e. Rozwijanie więzi z grupą społeczną (przeciwdziałanie mobbingowi, odrzuceniu, izolacji)
- f. Uczenie odpowiedzialności;
- g. Bezpiecznego i efektywnego korzystania z technologii cyfrowych;
- h. Kształtowanie w szkole norm i zasad sprzyjających zdrowemu stylowi życia, rozwojowi oraz eliminowanie zjawisk dysfunkcyjnych;
- i. Wczesne rozpoznawanie zagrożeń.

2. Diagnoza oczekiwań rodziców

Do naczelnych zadań szkoły należy współpraca i wspieranie rodziców w realizowaniu ich własnej koncepcji wychowania. W związku z tym, w czerwcu ubiegłego roku szkolnego przeprowadzono ewaluację działań szkoły we wszystkich sferach rozwoju uczniów. W sumie analizie poddano anonimowe odpowiedzi 114 losowo wybranych rodziców, którzy wypełnili ankietę w formie elektronicznej. Dzięki temu, dokonano analizy oczekiwań i potrzeb rodzicielskich, związanych z różnymi sferami funkcjonowania dziecka:

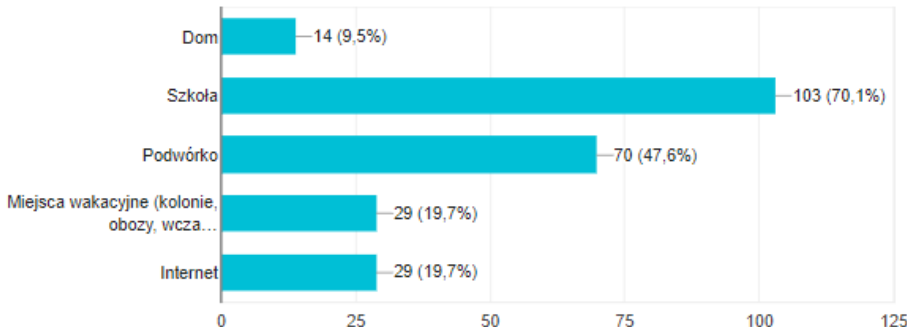
Sfery rozwoju dziecka	Potrzeby i oczekiwania rodziców
Fizyczna	Rodzice naszych uczniów, widzą dużą potrzebę rozwoju ruchowego swoich dzieci zarówno w szkole jak i poza nią. Aż 86,8% ankietowanych rodziców uważa, że szkoła zaspokaja tę potrzebę ich dzieci i jest to bardzo zbliżony wynik do danych z badań z roku ubiegłego. Niektórzy rodzice są zdania, że szkoła powinna proponować większą ilość różnorodnych zajęć sportowych, np. wyjazdy na basen, większą ilość ćwiczeń i zajęć na wolnym powietrzu, częstymi lekcjami w-f i aktywnymi przerwami na świeżym powietrzu. Ankietowani zwracali również uwagę, że ich dzieci powinny spędzać część zajęć w plenerze – w ogrodzie szkolnym i na spacerach poza terenem szkoły. Podczas indywidualnych spotkań i rozmów, rodzice byli zainteresowani prozdrowotną edukacją swoich dzieci, liczyli na pomoc szkoły w wykształceniu zdrowych nawyków żywieniowych.
Emocjonalna	W ankietach przeprowadzonych wśród rodziców, 71,9% z nich uważa, że prowadzone przez szkołę zajęcia z wychowawcą, specjalistami i policją skutecznie pomagają w kontrolowaniu emocji i zachowań u ich dzieci. Wynik ten, jest gorszy od roku ubiegłego, o 12%. Wynika to zapewne z sytuacji wywołanej pandemią, a co za tym idzie, brakiem możliwości organizacji zajęć i lekcji bezpośrednio ze specjalistami w szkole. Z drugiej strony, rodzice mieli większą możliwość obserwacji swoich dzieci w różnorodnych sytuacjach domowych a trudna sytuacja pandemiczna zdecydowanie nie wpływała korzystnie na zdrowie psychiczne całych rodzin. Rodzice zwracali przede wszystkim uwagę, że działania szkoły w tym zakresie powinny powiększyć się o częstsze zajęcia z pedagogiem i psychologiem – indywidualnie i w grupie, ćwiczenia ze specjalistami na temat kontroli agresji, sposobów wyrażania trudnych emocji i radzenia sobie z niepowodzeniami. Dodatkowo, w indywidualnych rozmowach, zwracali uwagę na potrzebę uświadamiania uczniom, jak sobie radzić z lękami i stanami depresyjnymi.
Intelektualna	Oczekiwania rodziców w sferze intelektualnej wobec swoich

	<p>dzieci są wysokie, jednak aż 87,7% badanych rodziców jest zadowolona z rozwoju intelektualnego swojego dziecka w minionym roku szkolnym. Wynik ten jest o ponad 4% niższy, niż ten z ubiegłego roku. Badana grupa rodziców oczekiwała możliwie jak najbardziej wszechstronnego i wielokierunkowego rozwoju intelektualnego swojego dziecka jednak zauważała ograniczone możliwości pełnego rozwoju intelektualnego uczniów, ze względu na pandemię. Rodzice wymagają od szkoły nie tylko wysokiego poziomu nauczania i kreatywności ale również bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych, ciekawych i nowoczesnych metod nauczania.</p>
Spółeczna	<p>Wśród ankietowanych rodziców 79,8 % jest zadowolonych ze stopnia w jakim szkoła zaspokaja potrzebę rozwoju społecznego swojego dziecka. Jest to liczba, o 13% mniejsza od wyników z ubiegłego roku. Jednak – 11% badanych udzieliło odpowiedzi „nie wiem” na pytanie o to, czy szkoła w wystarczający sposób zaspokaja tę potrzebę u swojego dziecka. Rozwój sfery społecznej wśród uczniów jest zdecydowanie ważny dla rodziców. Zwracali oni uwagę głównie na inicjowanie i podtrzymywanie kontaktów rówieśniczych oraz większą integrację zespołów klasowych. Przy obecnym stylu życia kontakty szkolne ucznia są nierzadko jedynymi doświadczeniami w tym zakresie a okres pandemii bardzo te relacje zaburzył.</p>
Duchowa	<p>Wartości, którymi ma się kierować uczeń w swoim życiu, w większości pokrywają się z wartościami kultury chrześcijańskiej, a szkoła ma uwrażliwiać dziecko na potrzeby innych i kształcić w uczniach postawy altruistyczne. Spośród ankietowanych, 73,7% rodziców uważa, że szkoła wywiązuje się dobrze z tego zadania i jest to wynik o 8% niższy, niż ten z ubiegłego roku. Jednak 20% rodziców nie wie, czy szkoła w dostateczny sposób wywiązuje się z tego działania, co powinno motywować pracowników szkoły, do polepszenia i pogłębienia sposobów komunikacji i wymiany informacji pomiędzy szkołą i rodzicami.</p>

3. Ocena potencjałów i możliwości rozwojowych uczniów

W czerwcu ubiegłego roku szkolnego, przeprowadzono ewaluację działań szkoły we wszystkich sferach rozwoju uczniów. W sumie analizie poddano anonimowe odpowiedzi losowo wybranych 147 uczniów, którzy wypełnili ankietę on - line.

Sfery rozwoju dziecka	Aktualny poziom rozwoju uczniów
fizyczna	<p>Badania ankietowe wśród uczniów dotyczące aktywności fizycznej i oczekiwań w tej sferze wykazują, że 80,3% badanych uważa, że w szkole ma wystarczająco dużo możliwości do rozwoju ruchowego. Jest to wynik o 6% niższy niż ten z ubiegłego roku. Aż 15,6% ankietowanych nie wie, czy</p>

	<p>ich potrzeby w tym zakresie są wystarczająco zaspokajane. Dzieci zwracają jednak uwagę, że chętnie spędzałyby zarówno przerwy jak i niektóre lekcje na podwórku, by móc więcej biegać i grać.</p> <p>Uczniowie naszej szkoły aktywnie i chętnie uczestniczą w zawodach i turniejach sportowych, gdzie osiągają wysokie, często medalowe wyniki. Jednak z powodu pandemii większość z nich została zawieszona.</p> <p>Część naszych uczniów stroni od jakichkolwiek ćwiczeń fizycznych, niechętnie uczestniczy w dniach sportu, a aktywne przerwy spędza na siedząco. Nieznaczna część uczniów ma również problemy z otyłością i złymi nawykami żywieniowymi.</p>																		
emocjonalna	<p>Sfera rozwoju emocjonalnego uczniów jest bardzo zróżnicowana. Wynika ona zarówno z wieku dzieci, jak i ich indywidualnej sytuacji domowej i szkolnej. Niektóre dzieci wymagają stałej opieki psychologiczno – pedagogicznej. W roku szkolnym 2019/2020 z takiej pomocy skorzystało około 15% wszystkich uczniów szkoły. Pomoc ta, była udzielana również w okresie pandemii (wideo spotkania, telefony), jednak w ograniczonym zakresie.</p>																		
intelektualna	<p>Potencjał uczniów jest bardzo zróżnicowany - ponad 20% ogółu uczniów wymaga regularnego wsparcia w procesie przyswajania wiedzy i nabywania umiejętności kluczowych. Jednak 83,7% ankietowanych uczniów, jest zadowolonych z przyrostu swojej wiedzy w mijającym roku szkolnym. Jest to wynik o 11% gorszy, niż ten z ubiegłego roku. Ponad 13% uczniów, nie jest w stanie określić, czy nastąpił u nich przyrost wiedzy w porównaniu do ubiegłego roku szkolnego, co wynika zapewne z zaistniałej sytuacji – ze względu na pandemię, rzetelne sprawdzanie wiedzy przez nauczycieli było znacznie utrudnione i ograniczone.</p>																		
społeczna	<p>Wśród ankietowanych, 76,9% uczniów jest zadowolonych z kontaktów rówieśniczych, które nawiązuje w szkole. Jest to wynik o 5% niższy, niż ten z ubiegłego roku.</p> <p>Na pytanie: z którym z wymienionych miejsc, masz najczęstsze kontakty z innymi dziećmi, uczniowie odpowiedzieli zgodnie z zamieszczonym poniżej wykresem:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Miejsce</th> <th>Liczba uczniów</th> <th>Procent</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Dom</td> <td>14</td> <td>9,5%</td> </tr> <tr> <td>Szkoła</td> <td>103</td> <td>70,1%</td> </tr> <tr> <td>Podwórko</td> <td>70</td> <td>47,6%</td> </tr> <tr> <td>Miejsca wakacyjne (kolonie, obozy, wczasy...)</td> <td>29</td> <td>19,7%</td> </tr> <tr> <td>Internet</td> <td>29</td> <td>19,7%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Wyniki te, pokazują jednoznacznie, że szkoła jest dla uczniów podstawowym miejscem kontaktów rówieśniczych, zdecydowanie przewyższającym pozostałe. Z tego też względu, sytuacja związana z pandemią zdecydowanie utrudniła harmonijny rozwój dzieci w tym zakresie.</p> <p>Warto jednak zauważyć, że niewielki procent uczniów – jedynie niecałe</p>	Miejsce	Liczba uczniów	Procent	Dom	14	9,5%	Szkoła	103	70,1%	Podwórko	70	47,6%	Miejsca wakacyjne (kolonie, obozy, wczasy...)	29	19,7%	Internet	29	19,7%
Miejsce	Liczba uczniów	Procent																	
Dom	14	9,5%																	
Szkoła	103	70,1%																	
Podwórko	70	47,6%																	
Miejsca wakacyjne (kolonie, obozy, wczasy...)	29	19,7%																	
Internet	29	19,7%																	

	20% - nawiązuje i utrzymuje kontakty przez Internet, co jest pozytywnym i uspokajającym sygnałem.
duchowa	Sfera duchowa jest traktowana w naszej placówce z dużym poszanowaniem i delikatnością. Rodzice mają zapewnioną pełną swobodę w tym zakresie. Zarówno rodzice jak i uczniowie mają wsparcie wychowawców, katechetów, nauczycieli i pedagogów w zakresie pełnego rozwoju duchowego.

4. Analiza uwarunkowań lokalnej społeczności.

Szkoła Podstawowa nr 16 im Janusza Korczaka jest szkołą osiedlową, usytuowaną w dzielnicy Wirek w Rudzie Śląskiej. Istnieje już od ponad 25 lat, a od 1999 roku zajmuje dwa budynki oddalone od siebie o około 900 m. W budynku głównym szkoły przy ulicy Kukułczej uczą się dzieci z klas 1-3. W drugim budynku szkoły, mieszczącym się przy ulicy Westerplatte 2a, również w dzielnicy Wirek, uczą się dzieci z klas 4-8.

Obecnie w naszej szkole uczy się 622 uczniów. Ich miejsce zamieszkania to zasiedlone w dużej mierze przez pracowników rudzkich kopalń i pobliskich zakładów pracy okoliczne osiedla w dzielnicach Wirek i Bykowina. Do szkoły uczęszcza również wielu uczniów spoza rejonu, którzy pomieszkują u swoich dziadków lub są codziennie dowożeni przez rodziców do naszej placówki.

Część społeczności lokalnej jest trwale związana z naszą placówką. Są to osoby, które uczęszczały do naszej szkoły a teraz przyprowadzają do niej swoje dzieci. Widać to zwłaszcza podczas dni szkoły oraz innych uroczystości organizowanych na terenie naszej placówki w ciągu całego roku szkolnego, kiedy tłumnie odwiedzają nasze progi mieszkańcy pobliskiego osiedla. Spotkania takie są okazją do diagnozowania potrzeb i potencjałów społeczności lokalnej. Szkoła oferuje szeroki wachlarz zajęć pozalekcyjnych, a zewnętrzne obiekty sportowe są udostępnione społeczności lokalnej bez ograniczeń czasowych.

5. Zasoby szkoły

Rodzaj zasobów	Zasoby, którymi szkoła dysponuje – czynniki chroniące	Braki, które ograniczają skuteczność wychowawczą i profilaktyczną szkoły – czynniki ryzyka
Przygotowanie merytoryczne nauczycieli do podejmowania działań wychowawczych i profilaktycznych	Nauczyciele posiadają specjalistyczne kwalifikacje do prowadzenia działań wychowawczych czy profilaktycznych. Szkoła dysponuje szeroką gamą specjalistów do prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i specjalistycznych.	Pandemia koronawirusa – bariery i obostrzenia z nią związane. Możliwe obawy pracowników szkoły, rodziców i uczniów przed dodatkową aktywnością – spotkania, wycieczki, wyjazdy, warsztaty. Występujące problemy w zakresie formułowania pogłębionych wniosków z diagnoz pedagogicznych i

		wynikająca z tego niedoskonała modyfikacja procesów edukacyjnych i niepełne indywidualne wsparcie ucznia.
Zasoby materialne	Szkoła posiada dwie duże sale gimnastyczne, boiska tartanowe i bieżnię, plac zabaw dla dzieci młodszych, siłownię, salę do ćwiczeń.	Potrzeba modernizacji boiska tartanowego przy ulicy Kukułczej.
Zasoby techniczne	Szkoła posiada pracownię językową, trzy pracownie komputerowe, pracownie przedmiotowe, dwie stołówki i świetlice, dwie biblioteki, aulę ze sceną, 5 pokoi do terapii indywidualnej, logopedycznej lub pracy w małych grupach oraz Salę doświadczania świata.	Potrzeba modernizacji dachu w budynku i sali gimnastycznej przy ulicy Kukułczej.
Zasoby organizacyjne	Prężnie działający samorząd uczniowski, klasy sportowe, chór, klub turystyczny, dobra współpraca z radą rodziców.	Utrudniony kontakt z rodzicami niektórych uczniów – brak zainteresowania rozwojem swojego dziecka.

6. Charakterystyka sylwetki absolwenta naszej szkoły

Działania wychowawcze i profilaktyczne szkoły są prowadzone wobec ucznia w różnorodnym wieku – od szóstego do piętnastego, a czasami nawet osiemnastego roku życia. Trudno jest jednoznacznie ustalić, jaki jest uczeń naszej placówki. Jest mieszkańcem dużej aglomeracji miejskiej, z jej wszystkimi udogodnieniami i zagrożeniami.

Małe dzieci przekraczające próg naszej szkoły pochodzą z różnych rodzin, zarówno z pełnych, jak i rozbitych lub niepełnych. Zdarzają się również uczniowie z rodzin z różnorodnymi problemami lub będących pod opieką kuratora. Często są to dzieci pogodne, pełne zapału do pracy i dobrze zmotywowane, jednak zdarzają się również dzieci z brakiem dojrzałości szkolnej. Większość dzieci osiąga sukcesy i wyniki edukacyjne na miarę swoich możliwości. Część uczniów wymaga jednak dodatkowego wsparcia ze strony pedagoga, psychologa lub innego specjalisty.

W wyniku różnorodnych działań pedagogicznych i wychowawczych, przy ścisłej współpracy z domem rodzinnym ucznia, szkoła dąży do wykształcenia absolwenta, który:

- Sprawnie komunikuje się w języku polskim oraz w językach obcych, w tym występuje przed publicznością;
- Efektywnie porozumiewa się w różnych sytuacjach, prezentuje własne stanowisko z uwzględnieniem doświadczeń i poglądów innych ludzi;
- Poszukuje, porządkuje, krytycznie analizuje oraz wykorzystuje informacje z różnych źródeł;
- Jest gotowy do twórczej i naukowej aktywności oraz ciekawy otaczającego go świata;
- Kreatywnie rozwiązuje problemy z różnych dziedzin ze świadomym wykorzystaniem metod i narzędzi wywodzących się z informatyki;
- Rozwiązuje problemy, również z wykorzystaniem technik mediacyjnych;
- Pracuje w zespole i wykazuje społeczną aktywność;
- Bierze aktywny udział w życiu kulturalnym szkoły, środowiska lokalnego oraz kraju;

A ponadto:

Zna:	<ul style="list-style-type: none">• Normy prawidłowego żywienia, higieny, skutki ich nieprzestrzegania;• Zasady bezpiecznego wypoczynku oraz aktywnego spędzania czasu wolnego;• Sposoby wyrażania uczuć z poszanowaniem praw człowieka;• Podstawowe prawa człowieka, deklarację Praw Dziecka;• Prawa i obowiązki członków rodziny;• Kodeks zachowania ucznia, procedury rozwiązywania konfliktów oraz radzenie sobie w trudnych sytuacjach;• Sposoby zachowania się w sytuacjach klęsk żywiołowych;• Metody i formy ochrony naturalnego środowiska człowieka;• Historię swojego kraju;• Różne formy zdobywania informacji oraz sposoby ich wykorzystywania w procesie uczenia się;
------	--

Potrafi:	<ul style="list-style-type: none"> • Stosować zasady właściwego żywienia i higieny; • Rozpoznawać u siebie symptomy dojrzewania; • Bezpiecznie poruszać się po drogach; • Zwrócić się o pomoc w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia; • Planować własną naukę, dokonać wyboru zajęć pozalekcyjnych; • Samodzielnie zdobywać wiedzę; • Wyszukiwać potrzebne informacje; • Współpracować z innymi; • Wyrażać swoje uczucia i myśli, nie krzywdząc innych; • Rozwiązywać konflikty bez użycia siły; • Podejmować działania wolontarystyczne; • Wykazywać postawy altruistyczne; • Aktywnie uczestniczyć w życiu klasy i szkoły; • Właściwie zachowywać się w czasie uroczystości szkolnych i pozaszkolnych; • Wykazywać szacunek do symboli narodowych; • Obserwować zjawiska i procesy zachodzące w najbliższym otoczeniu; • Podejmować działania na rzecz środowiska i rozpowszechniać wiedzę ekologiczną w środowisku szkolnym i pozaszkolnym; • Szanować przekonania innych;
Rozumie:	<ul style="list-style-type: none"> • Związek między zachowaniem człowieka a zagrożeniem życia; • Wpływ różnych form aktywności na zdrowie, samopoczucie i rozwój osobisty; • Na czym polegają różnice i podobieństwa między ludźmi oraz prawo każdego człowieka do swojego stylu życia; • Wpływ otoczenia społecznego na myśli, uczucia i własną samoocenę; • Przyczyny powstawania konfliktów; • Zasady porozumiewania się z poszanowaniem i przestrzeganiem praw człowieka; • Potrzebę podejmowania działań na rzecz szeroko pojętej ochrony naszej planety; • Potrzebę pielęgnowania tradycji regionalnych i narodowych; • Potrzeby innych ludzi; • Rolę tradycji w budowaniu poczucia własnej tożsamości i wartości;

Celem wszechstronnych działań pedagogicznych i starań całej społeczności szkolnej jest wychować przyszłego świadomego obywatela naszego kraju, który jest dumny ze swoich korzeni i tradycji lokalnych, potrafi podejmować świadome wybory, w swoim życiu kieruje się uczciwością i życzliwością w stosunku do innych i jest odpowiedzialny za swoje czyny.

Analiza dotychczasowych działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły.

1. Diagnoza funkcjonowania uczniów

Pozytywne zmiany w postawach, wiedzy i zachowaniach uczniów	Uczniowie potrafią prawidłowo reagować na występujące zjawisko przemocy, mają zaufanie do wychowawców i pedagogów, chętnie zwracają się z prośbą o pomoc do osób dorosłych w szkole.
Angażowanie się uczniów w działania prospołeczne i alternatywne dla zjawisk patologicznych	Praca w samorządzie uczniowskim i Młodzieżowej Radzie Miasta, włączanie się w wolontariat, rozwijanie zainteresowań w ramach zajęć pozalekcyjnych, kółek zainteresowań i zajęć sportowych.
Pozytywne zmiany w funkcjonowaniu szkolnym uczniów	Reprezentowanie szkoły w zawodach i zdobywanie trofeów sportowych, reprezentowanie szkoły w konkursach i olimpiadach, zdobywanie nagród i dyplomów. Angażowanie się uczniów w różnorodne inicjatywy szkolne.

2. Porażki szkoły w sferze wychowania i profilaktyki

Przypadki naruszenia dyscypliny szkolnej	Uwagi o złym zachowaniu wpisywane do dziennika elektronicznego, zostają powiadomieni rodzice ucznia. Wychowawca lub pedagog przeprowadza stosowne rozmowy i wyjaśnia zaistniałą sytuację. Wagary – przede wszystkim w klasach starszych. Wprowadzanie zwyczajowych kar dyscyplinarnych – np. zakazów uczestnictwa ucznia w wycieczkach czy imprezach klasowych, przeniesienie ucznia do klasy równoległej.
Wskaźniki zachowań dysfunkcyjnych w środowisku szkolnym i poza nim	Palenie e-papierosów w starszych klasach. Eksperymentowanie ze środkami psychoaktywnymi. Przypadki depresji dziecięcej, samookaleczanie się, zaburzona samoocena. Nadużywanie internetu i smartfona.

3. Skuteczne i nieskuteczne metody wychowawcze w placówce.

Metody oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych:

Skierowane bezpośrednio do ucznia: lekcje z wychowawcą, warsztaty profilaktyczne z psychologami i pedagogami, zajęcia z edukatorami spoza szkoły, policją i strażą miejską filmy, prezentacje multimedialne. Indywidualne lub w małych grupach spotkania terapeutyczne z uczniem.

Skierowane do rodzica: wywiadówki profilaktyczne, pogadanki z wychowawcą klasy.

Skuteczne inicjatywy w sferze wychowania i profilaktyki	Nieskuteczne inicjatywy w sferze wychowania i profilaktyki
Warsztaty, zajęcia, prezentacje, prelekcje, filmy, wywiadówki i pogadanki, wycieczki tematyczne, organizacje happeningów, koncertów.	Nieskuteczne inicjatywy to przede wszystkim takie, które są prowadzone nieregularnie i niekonsekwentnie, przy niewielkim zaangażowaniu uczniów oraz przy wyraźnej niechęci i braku przekonania co do podawanych treści ze strony nauczyciela.

4. Oszacowanie potrzeb rozwojowych nauczycieli w zakresie wychowania i profilaktyki.

W wyniku obserwacji i rozmów z nauczycielami, oszacowane zostały potrzeby kształceniowe pracowników szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki, które będą systematycznie realizowane:

- Szkolenie dotyczące depresji dziecięcej, okaleczeń i samooceny (w wyniku pandemii przeniesione z ubiegłego roku szkolnego);
- Szkolenie dotyczące bezpieczeństwa dziecka i dorosłego w Internecie (na co trzeba zwrócić uwagę, czego unikać)

5. Źródła zewnętrznego wsparcia w wychowaniu i profilaktyce.

Szkoła Podstawowa nr 16 aktywnie współpracuje z:

- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną;
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej;
- Policją i Strażą Miejską,
- Centrum Kształcenia Ustawicznego;
- Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym;
- Regionalnym Ośrodkiem Metodyczno –Edukacyjnym METIS;
- Śląską Siecią Szkół Promujących Zdrowie;
- Bibliotekami publicznymi;
- Poradniami zdrowia psychicznego;
- Ośrodkiem Edukacji Szkolnej Sokrates

Strategia wychowawczo-profilaktyczna szkoły

1. Sfery rozwoju ucznia

Sfery	Działania
Fizyczna	Prowadzenie zdrowego stylu życia, aktywne spędzanie czasu wolnego, unikanie występujących zagrożeń i branie odpowiedzialności za własne wybory; Rozwijanie nawyków higienicznych; Kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych i samokontroli w tym względzie;
Psychiczna (emocjonalna i intelektualna)	Kształtowanie umiejętności intrapsychicznych - dojrzewanie i kontrolowanie emocji, motywacji, procesów poznawczych oraz samooceny ucznia; Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa; Kształtowanie zachowań asertywnych i empatycznych; Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów; Kształtowanie przekonania o sensowności zdobywania kwalifikacji zawodowych;
Społeczna	Rozwijanie więzi z grupą społeczną i rodziną; Przygotowanie do podejmowania i pełnienia ról społecznych i obywatelskich;
Duchowa	Kształcenie własnego systemu wartości; Kształtowanie szacunku do autorytetów; Wzmacnianie poczucia sensu życia i działania.

2. Szczegółowe cele rozwojowe, wynikające z sylwetki absolwenta, przedstawione w postaci cech osobowości, jakimi powinien się charakteryzować absolwent szkoły.

- Odpowiedzialność;
- Dbłość o swoje zdrowie;
- Uczciwość i prawdomówność;
- Chęć pomagania innym, empatia i wrażliwość;
- Radzenie sobie w trudnych sytuacjach;
- Odwaga;
- Myślenie przyczynowo – skutkowe;
- Przewidywanie ryzyka;
- Dociekliwość i wytrwałość;
- Obowiązkowość;
- Pewność siebie;
- Kreatywność;
- Tolerancja;
- Czystość i porządek.

3. Zadania do realizacji, opracowane na podstawie cech osobowości, jakimi powinien się charakteryzować absolwent szkoły.

Działanie	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji
Integrowanie uczniów w nowym środowisku, poznanie okolic szkoły, ćwiczenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, również związanych z epidemią. Realizacja programu profilaktycznego „Cukierki”	Wychowawcy klas 1 i chętni nauczyciele	Cały rok szkolny
Promowanie zdrowego stylu życia poprzez ruch, nawyki higieniczne i żywieniowe, prelekcje dietetyków i animatorów sportu, wykształcenie w uczniach potrzeby zdrowego ruchu – udział w zawodach i konkurencjach sportowych.	Wychowawcy klas 2 i chętni nauczyciele	Cały rok szkolny
Ochrona środowiska naturalnego, wycieczki do nadleśnictw, parków krajobrazowych, dbałość o otoczenie szkoły i patio.	Wychowawcy klas 3 i chętni nauczyciele	Cały rok szkolny
Ćwiczenie zachowywania się w sytuacjach ryzykownych, kryzysowych i pandemicznych wycieczki. (np. do Centrum Edukacji Przeciwpożarowej w Chorzowie)	Wychowawcy klas 4 i chętni nauczyciele	Cały rok szkolny
Poznanie problemów osoby z niepełnosprawnością - pogadanki, prelekcje, spotkania i wycieczki, np. do PZN	Wychowawcy klas 5 i chętni nauczyciele	Cały rok szkolny
Wdrażanie uczniów do zachowań altruistycznych i działalności wolontarystycznej, zbiórki pieniędzy, aukcje, loteryjki, itp.	Wychowawcy klas 6 i chętni nauczyciele	Cały rok szkolny
Zajęcia profilaktyczne nt. używek i leków - spotkania ze specjalistami, pogadanki, filmy, spotkania z ciekawymi gośćmi itp.	Wychowawcy klas 7 i chętni nauczyciele	Cały rok szkolny
Zapoznanie się z ofertą edukacyjną szkół w naszym mieście, wyjścia na targi szkół, rozpoznawanie drogi własnego rozwoju.	Wychowawcy klas 8 i chętni nauczyciele	Cały rok szkolny
Integracja zespołu klasowego u progu szkoły i drugiego etapu edukacyjnego.	Wychowawcy i nauczyciele klas 1 i 4	Wrzesień - październik
Wzmacnianie w uczniach więzi ze szkołą i środowiskiem lokalnym poprzez kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole -	Wszyscy nauczyciele	Cały rok szkolny

uroczystości szkolne i klasowe zgodnie z harmonogramem opracowanym w planie pracy szkoły na rok szkolny 2020/2021.		
Dzień sportu – festyn z okazji dnia dziecka (z zależności od sytuacji pandemicznej w regionie)	Wuefiści, wychowawcy, nauczyciele	Wiosna 2021r.
Kształtowanie u uczniów ważnych umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie z emocjami, ze stresem i złością – zajęcia, warsztaty, pogadanki.	Psycholodzy i pedagodzy, wychowawcy, specjaliści z poradni psychologiczno - pedagogicznej	Cały rok szkolny
Kształtowanie umiejętności kulturalnego zachowania się w grupie społecznej. Kształtowanie umiejętności dbania o siebie, pozostałych uczniów, nauczycieli i personel pracujący w dobie pandemii. Przestrzeganie zaleceń personelu odnośnie zachowania się na terenie szkoły w okresie pandemii. Modelowanie kulturalnego zachowania się wobec innych - wyjścia i wycieczki, zajęcia z wychowawcą.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele	Cały rok szkolny
Współpraca z rodzicami, pedagogizacja rodziców, integracja na płaszczyźnie szkoła-uczeń-rodzic. Wywiadówki profilaktyczne, konsultacje dla rodziców.	Wychowawcy, pedagodzy, przeszkoleni specjaliści	Cały rok szkolny
Prelekcje i pogadanki na temat konsekwencji prawnych stosowania różnych form przemocy, w tym cyberprzemocy i mobbingu.	Policja, specjaliści, pedagodzy i psycholodzy, wychowawcy	Cały rok szkolny
Pomoc w rozwiązywaniu kryzysów rozwojowych i życiowych uczniów, zwiększenie świadomości uczniów o możliwościach uzyskania pomocy w trudnych sytuacjach.	Psycholog, pedagog	Cały rok szkolny
Realizacja Programu Promocji Zdrowia „Dbajmy o siebie...”	Wszyscy nauczyciele	Cały rok szkolny
Realizacja programów profilaktycznych: „Mama, Tata i Ja” , „Nie hejtuję – reaguję”, zajęcia Metodą Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne. Prowadzenie gazetki edukacyjnej dla rodziców „Tygodnik dla	Wychowawcy klas 1-3, pedagog i psycholog szkolny	Cały rok szkolny

rodziców”, redagowanie gazetki szkolnej „Między nami uczniami”.		
Realizacja programu „Czad i ogień, obudź czujność”	Wychowawcy klas 3	Cały rok szkolny
Realizacja elementów programów profilaktycznych: „ Archipelag Skarbów”	Pedagog, wychowawcy klas 4-8.	Cały rok szkolny
Realizacja programu profilaktycznego „Trzymaj formę”	Nauczyciele wychowania fizycznego	Cały rok szkolny
Organizacja dni bezpiecznego internetu, celem przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym. Realizacja programów „Dzieciaki sieciaki” Organizacja pogadek dla rodziców na temat zagrożeń płynących z technologii informacyjnej	Nauczyciele informatyki Wychowawcy	Wiosna 2021
Organizacja zajęć wychowawczych na temat odpowiedzialności karnej uczniów.	Wychowawcy klas 4-8.	Cały rok szkolny

Opracowanie strategii ewaluacyjnej programu

1. Cel ewaluacji.

Celem ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest stałe podwyższanie skuteczności podejmowanych działań profilaktycznych i wychowawczych. Analizie zostanie poddany przedmiot, sposób i termin przeprowadzenia zaplanowanych działań przez konkretne osoby w trakcie realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły – **ewaluacja procesu**.

Ewaluacja programu będzie przeprowadzona w drugim półroczu roku szkolnego 2020/2021.

2. Główni realizatorzy i odbiory działań ewaluacyjnych.

Badań ewaluacyjnych dokona zespół złożony z pedagogów, psychologów, wychowawców, przedstawiciela rady rodziców i samorządu uczniowskiego. Odbiorcą raportu ewaluacyjnego będzie dyrekcja szkoły, grono pedagogiczne i Rada Rodziców. Wyniki ewaluacji posłużą do modyfikacji programu w kolejnym roku szkolnym.

Załącznikami do programu wychowawczo – profilaktycznego będą plany wychowawczo -profilaktyczne poszczególnych klas.

Zał. Plan wychowawczo-profilaktyczny klasy..... na rok szkolny.....

Sfery	Cel	Zadanie wychowawcze –(formy realizacji)	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna
Fizyczna				
Psychiczna (emocjonalna i intelektualna)				
Spółeczna				

Duchowa				